

अनाम्नायः अनादत्तिः स एव मलोदूषणेषु ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ ततो न ध्याय इत्यादि यं यो गिनां स्वेच्छया कृत्स्ने ब्रह्मांडे संचारयोग्यता इच्छया देहत्यागश्च यथा भवति तादृशीं विधां वक्तुं प्रवर्तते ॥ २५ ॥
कुत इति वायोर्मूलकारणप्रश्नः विचेष्टितमिति वायु कर्मप्रश्नः ॥ २६ ॥ २७ ॥ प्रश्नमभिनन्दनस्यार्थस्य जिज्ञासाऽति दुर्लभेति सूचयति दिव्यमिति योगसंस्कृतं चक्षुर्व्यवहितार्थया हित्वात् मनश्च निर्मलमतीतादिषा
हि सत्वे सर्वज्ञत्वादिहेतौ बुद्धिसत्वे ॥ २८ ॥ आत्मनि बुद्धौ वेदान्वेदार्थान् व्यस्य ऊहापोहाभ्यां परिभाष्य बुरध्यानि श्रयेन समनुचितयवायुः कुतो भूदित्यादिकं विचारय ॥ २९ ॥ देवयानेति यो विष्णोर्व्यापक
स्य परमालनः संबंधी देवयानोऽचिरादि मार्गस्तत्र चरतीति तेन मार्गेण सात्विकाग्नेयासकान् विष्णुलोकं अपुनरादत्तिपदं प्रापयतीत्यर्थः पितृयानश्च धूमादिपितृयानमार्गप्रदश्चायमेव स तुतामसः पुनरादत्तिप्रद

नारद उवाच अनाम्नाय मलवेदा ब्राह्मणस्याव्रतं मलं ॥ मलं पृथिव्या वाहीकाः स्त्रीणां कौतूहलं मलं ॥ २० ॥ अधीयताम् भवान्वेदान् सार्धं पुत्रेण धीमता ॥ विधुन्व
न्ब्रह्मघोषेण रक्षोभयकृतं तमः ॥ २१ ॥ भीष्म उवाच नारदस्य वचः श्रुत्वा व्यासः परमधर्मवित् ॥ तथेत्युवाच संतुष्टो वेदाभ्यामसदृढव्रतः ॥ २२ ॥ शुकं न स
ह पुत्रेण वेदाभ्यामसमथाकरोत् ॥ स्वरेणोच्चैः स शैक्ष्येण लोकानां पूरयन्निव ॥ २३ ॥ तयो रभ्यस तौ रेवनानाधर्मप्रवादिनोः ॥ वातोतिमान्त्रप्रववौ समुद्रानिलवे
जितः ॥ २४ ॥ ततो न ध्याय इति तं व्यासः पुत्रमवाच ॥ शुको वारितमात्रस्तु कौतूहलसमन्वितः ॥ २५ ॥ अपृच्छत्पितरं ब्रह्मन्कुतो वायुरभूदयं ॥ आख्यातुम
र्हति भवान्वायोः सर्वविचेष्टितं ॥ २६ ॥ शुकस्यैतद्वचः श्रुत्वा व्यासः परमविस्मितः ॥ अनध्यायनिमित्तोऽस्मिन्निदं वचनमब्रवीत् ॥ २७ ॥ दिव्यं ते चक्षुरुत्पन्नं स्वयं ते
निर्मलं मनः ॥ तमसारजसा चापित्यक्तः सत्वे व्यवस्थितः ॥ २८ ॥ आदर्शस्वामि वच्छायां पश्य स्यात्मानमात्मना ॥ व्यस्यात्मनि स्वयं वेदान् बुद्ध्या समनुचितय ॥
॥ २९ ॥ देवयानचरो विष्णोः पितृयानश्च तामसः ॥ द्वावेतौ प्रेत्य पंथानौ दिवं चाधश्च गच्छतः ॥ ३० ॥ पृथिव्या मन्तरिक्षे च यत्र संवांति वायवः ॥ सप्तैते वायुमार्गा
वैतान्निबोधानुपूर्वशः ॥ ३१ ॥ तत्र देवगणाः साध्यामहाभूतामहाबलाः ॥ तेषामप्यभवत्पुत्रः समानो नाम दुर्जयः ॥ ३२ ॥

त्वात् ॥ ३० ॥ पृथिव्यां पितृयानं तत्र देहेतावत् वायुस्थानवर्णबीजानि न कुलीशयोगपरायणे प्रोक्तानि प्राणोद्घाणापहन्नाभिपादांगु
ष्ठांतं स्थितिः नीलः सोंकाररेफादिबीजेन विनियोजितः ओंयमित्यर्थः कृष्णोपानः कृकाटिस्थः पृष्ठपृष्ठांतपार्ष्णिगः सतारकनकारांतबीजेन विनियोजितः ओंपमित्यर्थः शक्रचापनिभो व्यानस्त्वर्गिद्रियनिके
तनः तारकोपेयांतबीजेन विनियोजितः ओंलमित्यर्थः मूर्धस्थो मध्यताल्वपकंठहस्तलाश्रयः उदानो ह्यरुणच्छायस्तारकाकांतांतयुक् ओंरमित्यर्थः श्वेतः समानो हन्नाभि सर्वसंधिनिकेतनः प्रणवा
क्रांतलानि बीजेनात्यंतमुज्ज्वल इति ओंवमित्यर्थः षष्ठसप्तममार्गोऽनुजीवन्मुक्तिविदेहमुक्तिप्रदौ वक्ष्यति ॥ ३१ ॥ देवगणाः आध्यात्मं इंद्रियाणि तेषां पुत्रः समानः इंद्रियाणां सामान्यादृत्तिरेव समानादयः तदुक्तं
सांख्यसप्तम्यां सामान्याकरणवृत्तिः प्राणाद्यावायवः पंचेति एवं अधिदैवमपि साध्यानां देवानां सामान्यरूपं समानादय इत्यर्थः पिंडब्रह्मांडयोरभेदान् ॥ ३२ ॥